

Schapehouder en LTO-voorman Jeljer Wynia over de toekomst van zijn sector

“Als je iets wilt bereiken, moet je

Aan een doodlopende weg in het Friese Hitzum ligt het schapebedrijf van Jeljer en Sijke Wynia. Op precies dezelfde plek begon Jeljers grootvader rond 1930 een gemengd bedrijf met schapen, koeien, twee varkens en akkerbouw. Die varkens zijn al lang verdwenen en in 2004 besloot Wynia ook te stoppen met het melkvee en zijn schapehouderij uit te breiden.

Jeljer Wynia houdt samen met zijn vrouw momenteel 350 ooiën. Het bedrijf is een fokbedrijf binnen de Blessumer groepsfokkerij. De fokkerijproducten worden afgezet naar andere schapebedrijven. Ook verkopen ze lamsvlees. Daarnaast is Wynia per 1 september gestart als voorzitter van de LTO-vakgroep Schapehouderij. “Ik ben altijd al bestuurlijk actief geweest”, vertelt Wynia. “Als je iets wilt bereiken moet je het collectief doen. Samen bereik je veel meer.”

Is het geen lastige sector om iets collectief op te zetten?

“Professionele houders en hobbydierhouders denken over sommige onderwerpen verschillend maar wat ons bindt is de liefde voor het dier. Dat betekent niet dat het altijd makkelijk is om iedereen op één lijn te krijgen. Ik behartig in principe de belangen van de professionele houder, maar mag daarbij de hobbyhouders niet uit het oog verliezen. Er moet altijd draagvlak zijn.”

Jeljer Wynia: “Ik hoop dat er over vier jaar nog voldoende schapen zijn in Nederland”

Wat worden uw speerpunten als voorzitter?

“Mijn aandacht zal vooral uitgaan naar de nieuwe GLB-voorwaarden (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, zie kader; red.), die per 2015 aangepast worden. Mogelijk gaan schapehouders er door deze aangepaste voorwaarden op achteruit. We overleggen daarom met het ministerie van Economische Zaken om tot een oplossing te komen. De bereidheid is er wel, maar juridisch is het lastig. Ik heb echter goede hoop.”

het collectief doen"

Jeljer en zijn vrouw houden samen zo'n 350 ooien in het Friese Hitzum.

Hoe zit het met antibiotica in de sector?

"Er zijn geen cijfers, maar de indruk is dat er weinig antibiotica worden gebruikt. Momenteel loopt er een onderzoek van de GD om dit goed in beeld te krijgen. Wij zijn de enige sector waar nog geen afspraken zijn gemaakt over het gebruik van antibiotica. Het gevaar daarvan is dat er via onze sector antibiotica in andere sectoren komen. Dat dreigt nu te gebeuren en dat gat moet worden gedicht."

Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

Er ligt nog niets vast, maar in principe gaat in 2015 het nieuwe Gemeenschappelijke Landbouwbeleid in. Daarin staat onder andere een basistoelagerecht per hectare landbouwgrond. Bedrijven krijgen dus straks een vast bedrag per hectare en daarmee vervallen oude toeslagrechten.

Hoe staat het verder met het imago van de sector?

"Met het imago zit het wel goed. We zijn heel transparant, ook omdat bijna honderd procent van de schapen in Nederland altijd buiten loopt. We hebben een groen imago."

Over vier jaar bent u in principe voorzitter-af. Wat is uw wens voor over vier jaar?

"Dat er dan nog voldoende schapen in Nederland zijn."

Bent u echt bang dat dat niet het geval is?

"Schapen verdwijnen nooit helemaal, maar door het nieuwe landbouwbeleid worden ze wel weggedrukt. Het is al de sector met de kleinste marges, dus men is snel geneigd over te schakelen. Hobbydierhouders zullen er sowieso wel blijven, maar het moet ook aantrekkelijk blijven voor professionals. Daarom moeten er ook niet te veel regels zijn. Nederland hanteert veel meer regels dan Europees wordt gevraagd."

Wat kan de sector zelf doen om zich te handhaven?

"Belangrijk is dat we lamsvlees goed in de markt zetten. Het is een extensief product met een natuurlijk imago, maar dat maakt het ook duur. Dat wil echter niet zeggen dat we als sector richting intensieve houderij moeten. We moeten ons groene imago houden. Dat is de kracht van de sector, het visitekaartje. De schapenhouderij is trouwens het visitekaartje van de hele veehouderij in Nederland. Kippen zie je niet buiten en koeien ook steeds minder. Schapen zijn de enige dieren die bijna het hele jaar door buiten lopen.

Een bijkomend probleem in de sector is leeftijd. De gemiddelde schapenhouder is ouder dan zijn collega-melkveehouder of -akkerbouwer. Dat is wellicht zo omdat de sector jarenlang weinig perspectief had. Bovendien waren schapen voorheen vooral een nevensector. Bedrijven specialiseren zich steeds meer en stoten dan de schapen af. De sector groeit op dit moment niet, maar de bedrijven zelf wel door professionalisering."

Een actueel onderwerp is de wolf. Hoe zit het daar mee?

"Die is er al. Een delegatie van LTO heeft onlangs in het oosten van Duitsland met schapenhouders over dit onderwerp gesproken. Daaruit bleek dat je met speciaal getrainde honden wolven kunt wegjagen. Ook wordt de mogelijkheid van schadevergoeding besproken. Aan het eind van het jaar wordt een plan van aanpak gepresenteerd. Overheid en sector moeten nu echter wel alert reageren. Met een paar getrainde hondenteams zouden wij een heel eind op weg zijn. Omheinen is geen optie voor de schapenhouder en ook geen belemmering voor de wolf. We moeten eventuele problemen in de kiem smoren, want Nederland is luilekkerland voor de wolf."